

Opgroeien

Koning Albert I-Laan 1.2 bus 523

8200 BRUGGE

iroj.jeugdhulp.be

Verslag IROJ

Datum: 3/05/2024

Locatie: Quercus - VAC Brugge

Aanwezig: Ann Vuylsteke, Cedric Kemseke, Hilde Verplancke, Liesbeth Vandamme, Evy De Geytere, Geert Verpoest, Charlotte Dewitte, Filip Van Becelaere, Karen Lefevere, Nele Welvaert, Annelies Delaere, Eveline Popelier, Annelies Catoor, Joost Bonte, Nina Van Coillie, Alice Segaeert, Nele Van Nevel, Nele Bastiaens, Stijn Hermans

Afwezig met kennisgeving : Katrien Sabbe, Loes Verdru, Dieter Rigole, Ingrid Crabbe, Veerle Louwage, Lien Vanmaele, Fran Geedts, Jozefien Van Landschoot, Katleen Castelein, Dries Verdonck, Maarten

Verherstraeten, Deborah De Mey

Afwezig zonder kennisgeving:

Voorzitter: Ann Vuylsteke

Verslaggever: Nele Bastiaens en Stijn Hermans

Welkom

- De voorzitter verwelkomt de aanwezigen.
- De verontschuldigen worden overlopen.
- Nele Bastiaens is vandaag aanwezig als plaatsvervanger van Stijn, die pas later kan aansluiten. Nele is de nieuwe IROJ-ondersteuner voor Oost-Vlaanderen en vaste plaatsvervanger van Stijn.
- Deborah De Mey volgt Jan Dekeyser op als plaatsvervangend lid namens het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK).
- Nele Van Nevel neemt vandaag de spiegel in de hand.
- De volgorde van de agenda is een beetje omgegooid.

1. Opvolging en goedkeuring verslag IROJ 22 maart 2024

- De toelichting bij de stand van zaken mbt het jeugddelinquentierecht, die vorige vergadering niet kon plaatsvinden, is verschoven naar het IROJ van 7 juni.
- Vroeg en Nabij: de Vlaamse Regering heeft het ontwerp van decreet "over de organisatie van een geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid" goedgekeurd op 16 april. Het ontwerp van decreet is momenteel in behandeling in de Commissie Welzijn.

Het verslag van het IROJ van 22 maart wordt goedgekeurd.

2. WINGG

2.1. Nieuwe conventie eerstelijnspsychologische zorg

Cedric Kemseke geeft toelichting bij de stand van zaken (cfr presentatie in bijlage bij het verslag).

Bespreking

- Aanwezigheid, bijvoorbeeld binnen Overkop, werkt drempelverlagend. Dit aanbod valt onder de ondersteuningsopdracht.
- In tegenstelling tot de eerste conventie, waar het in sommige regio's moeilijk was psychologen te vinden, is er nu wel een gelijke verdeling binnen de ELZ.

2.2. Uitrol conventie eetstoornissen

Cedric Kemseke geeft toelichting bij de stand van zaken (cfr presentatie in bijlage bij het verslag en <https://www.wingg.be/aanbod/eetstoornissen/>)

Bespreking

- De MAST (Multidisciplinaire Ambulante Support Teams) zullen niet met de kinderen of ouders werken, maar richten zich op de ondersteuning van hulpverleners die betrokken zijn.
- Er is een gedeelde zorg dat er in het algemeen steeds meer wordt geïnvesteerd in ondersteuning en expertisedeling en steeds minder in mensen die effectief met de jongeren en hun gezinnen aan de slag gaan en naast hen (blijven) staan.
- Het vraagt een mindswitch binnen een organisatie om optimaal (vroeg in het proces en frequent) gebruik te maken van dit (en ander) expertiseaanbod.
- Een eetstoornis is mede een reactie op een omgeving. Indien opportuun kan deze omgeving vroegtijdig in het proces betrokken worden.

2.3. Geïntegreerd Crosslink

Cedric Kemseke geeft toelichting bij de stand van zaken (cfr presentatie in bijlage bij het verslag).

Bespreking

- Het structurele aanbod van Crosslink in jeugdhulpvoorzieningen loopt momenteel in een 40-tal organisaties en wordt ondersteund door een 20-tal VTE medewerkers. Er lopen ook gesprekken met Overkop.
- Dit aanbod van expertisedeling wordt als zeer waardevol ervaren. In een eerste contact hebben medewerkers soms het gevoel vooral te horen wat ze zelf al lang wisten. Als je dan opgeeft, heeft de samenwerking weinig meerwaarde. Je moet durven doorgaan op zo'n moment en het nog een tweede en derde kans geven.
- Ook voor volwassenen bestaat er een aanspreekpunt voor GGZ, maar het aanbod van Crosslink gaat verder dan onthaal en consult.
- Crosslink kan oriënteren naar het juiste hulpaanbod, maar heeft geen antwoord op eventuele wachtlijsten.

3. Signalen cliëntvertegenwoordigers

- **Aanmeldprocedure secundair onderwijs**

Voor jongeren in de Jeugdhulp, alsook voor de voorzieningen is het niet altijd duidelijk wat er dient te gebeuren en door wie. Overzichten van de richtlijnen zijn mogelijks wel voorhanden, maar onderhevig aan wijzigingen en moeilijk vindbaar.

Voor de individuele aanmeldingen kunnen de toekomstige onderwijsambassadeurs weinig betekenen, maar bijdragen aan de alertheid voor het aanmeldsysteem en het problematiseren van de moeilijkheden hieromtrent, kan wel een opdracht zijn.

Er wordt opgemerkt dat de voorbije week veel aandacht ging naar het tekort aan plaatsen buitengewoon onderwijs in Antwerpen, maar dat deze problematiek zich ook in deze regio stelt. Ook voor VAPH jongeren is het moeilijk om een plaats te krijgen in onderwijs. Dit is een groeiende problematiek. Er zijn echter geen cijfers voorhanden voor West-Vlaanderen.

- **Niet-begeleide minderjarigen**

Er zijn steeds meer niet begeleide minderjarigen. Deze jongeren zijn zeer kwetsbaar en een makkelijk slachtoffer voor malafide praktijken. Daarnaast is er de vaststelling dat er steeds minder voogden zijn.

Gezien hun administratieve en juridische kennis en hun psychosociaal aanbod, werd de vraag gesteld aan de CAW's om op te treden als voogd. Er zullen 11 voogden aan de slag gaan, met elk een maximum van 20 dossiers. In West-Vlaanderen wordt dit een opdracht voor CAW ZWVL. De aangestelde voogden vanuit het CAW blijven op de jongeren betrokken, ook bij verhuis naar een andere regio. Bij een positieve evaluatie wil men dit aanbod verruimen.

Als voogd is het belangrijk om de keuzes van de jongere zelf te respecteren, ook al kiezen ze voor de illegaliteit wanneer ze geen erkenning krijgen als vluchteling. Ook als voorziening is er een gevoel van machteloosheid bij de huidige manier van werken.

Er wordt opgeroepen om als sector alert te blijven en dit thema te blijven problematiseren. De middelen vanuit Vlaanderen zijn beperkt, desondanks kan de principiële boodschap gegeven worden dat er meerdere partners uit verschillende sectoren bereid zijn hierin een opdracht op te nemen.

4. Stand van zaken in de regio

4.1 Stand van zaken uit de samenwerkingsverbanden één gezin één plan

Info vanuit de samenwerkingsverbanden:

Er is recent een samenkomst geweest van de 3 stuurgroepen waar 2 beleidsmedewerkers van Opgroeien toelichting hebben gegeven bij de presentatie die op 29 februari werd getoond over Vroeg en Nabij en de samenwerkingsverbanden één gezin één plan. De powerpoint werd uitgebreid overlopen, maar wegens tijdsgebrek was er geen ruimte voor vragen. Dit wordt erg betreurd.

Er werden door de aanwezigen vooral bezorgdheden geuit over het naar achter schuiven van de werking van de één gezin één plan teams, te meer omdat de werking van de basiszorgpartners in heel wat regio's onvoldoende is uitgebouwd.

Ook het uitblijven van een structurele financiering blijft een knelpunt, waardoor nog steeds gewerkt moet worden met projectfinanciering en detachering van personeel (waarbij men vragen heeft bij de juridische afdekking hiervan).

Daarnaast is men ontgoocheld over de communicatie die gehanteerd wordt bij dit veranderingsproces. Men vreest voor een groeiende ongerustheid die partners mogelijks doet afhaken.

Ook het vertrek van Eva Nouwen baart een aantal mensen zorgen.

Totdat er meer duidelijkheid is, houdt men de huidige manier van werken binnen de teams aan.

De voorzitter stelt voor, om indien dit wenselijk is, Koen Gevaert, als opvolger van Eva Nouwen uit te nodigen op een volgende bijeenkomst.

4.2 Lerende netwerken gedeelde verantwoordelijkheid & Project Ideale wereld

- Nele Van Nevel geeft een korte stand van zaken mbt het project Ideale Wereld. De voorbije maanden is er veel achter de schermen gewerkt en lag de focus op de interne werking. Louise Delputte is als nieuwe coördinator gestart. De planmakers zijn ondertussen 1 jaar bezig, dit levert materiaal op om verder mee aan de slag te gaan. Binnenkort zal een nieuwe nieuwsbrief verstuurd worden en kan er aangemeld worden voor nieuwe trajecten. Tijdens een volgend IROJ zal de coördinator toelichting komen geven bij de stand van zaken.
- Er is geen nieuwe informatie vanuit de lerende netwerken gedeelde verantwoordelijkheid.

4.3 Info uit de eerstelijnszones

Er is geen nieuwe informatie.

5. Terugkoppeling IROJ-Voorzittersoverleg

- **Stand van zaken traject VK's**
Er werd toelichting gegeven bij de evaluatie van de werking tijdens de voorbije 5 jaar naar aanleiding van de verlenging van de erkenning.
- **Stand van zaken hulpprogramma's geblokkeerde ontwikkelingstrajecten**
De netwerken zijn erkend sedert 01/01/2024. Er is een Vlaams projectplan met 16 mijlpalen. Er wordt gewerkt aan een explicitering van de Vlaamse visie rond beveiliging. De verschillende visies op het terrein rond veilig verblijf zorgen soms voor wat spanningen in de samenwerking over de regio's heen.
- **Signaal IROJ-Oost-Vlaanderen ivm spanningen crisisnetwerk**
Er werd aandacht besteed aan de spanningen binnen het crisisnetwerk Oost-Vlaanderen. Er zijn recent 2 situaties geweest waar een escalatie ontstond naar aanleiding van een vonnis van een jeugdrechter en een (dreiging met een) klacht bij het parket tegen partners binnen het crisisnetwerk. Vanuit het IROJ en het crisisnetwerk Oost-Vlaanderen wil men de dialoog met de jeugdrechters verder aangaan. Daarnaast wordt bij het VAPH en Opgroeien aangedrongen op een uitklaring van de regelgeving. Opgroeien erkent de noodzaak aan een regelgevend initiatief, maar acht dit gezien het einde van de legislatuur op korte termijn niet realiseerbaar. Er werden recent wel initiatieven genomen om de

banden met de jeugdrechters te versterken. Opgroeien heeft contact met Inge 't Hooft (Advocaat-Generaal bij het Hof van Beroep Gent) om bij dreigende escalaties overleg mogelijk te maken. Er wordt opgemerkt dat er ook in onze regio spanningen zijn. Beschikkingen van jeugdrechters zijn niet altijd toepasbaar. De extreme schaarste zorgt dat iedereen onder druk staat. Het is positief dat de weg van de dialoog verder wordt gezocht.

- **Vroeg en Nabij**

Er werd Toelichting gegeven bij de presentatie over Vroeg en Nabij en de toekomst van de samenwerkingsverbanden en netwerken bovenlokale zorg.

Ook tijdens dit overleg werden een aantal bedenkingen geformuleerd.

De rol van het IROJ in de toekomst is nog niet bepaald. Men wil samen met de IROJ-voorzitters een oefening maken om te kijken hoe het intersectoraal overleg op provinciaal niveau een meerwaarde kan betekenen ten opzichte van het intersectoraal overleg op het bovenlokale niveau.

De voorzitter stelt voor om hier tijdens het IROJ van juni zelf ook bij stil te staan.

Het verslag van het overleg zal worden bezorgd van zodra dit beschikbaar is.

6. Crisis- en investeringsplan Jeugdhulp – Stand van zaken

6.1.Oproep “Opschaling van residentiële crisiszorg: versterking en verbreding bij meest complexe zorgvragen”

Toelichting

De Coördinator van het WINGG geeft toelichting bij dit agendapunt.

Voor een bepaalde groep kinderen en jongeren is een combinatie nodig tussen expertise in psychiatrische problematiek, contextproblematiek en handicap. Met deze oproep wil men breuken in het zorgtraject voor deze doelgroep vermijden door bestaande residentiële crisiswerking interdisciplinair te versterken en extra interdisciplinaire residentiële crisisplaatsen te creëren.

Om te komen tot een breed gedragen projectplan voor West-Vlaanderen wil men een ad hoc Werkgroep oprichten die zich buigt over o.a. de doelgroep, de regio, de noden, samenwerkingsafspraken, ...

Deze werkgroep zou een 4-tal keer samen komen tussen 1 mei en 30 juni, waarna het proces van goedkeuring volgt. Deze werkgroep is voorlopig als volgt samengesteld:

- 3 Vertegenwoordigers Opgroeien (voorgedragen vanuit de LOBJ's): Sofie Ducatteeuw (VOT), Kjell Deprez (Castor), Veerle Benoot (De Berkjes)
- 3 Vertegenwoordigers VAPH: Pieter Vanhauwere (Tordale), Peter Vandamme (De Lovie), Els Vandoolaeghe (De Zonnebloem – De Zuidwester)
- 3 Vertegenwoordigers GGZ: Leila Nadji / Olivier Peene (De Patio), Tine Hollevoet (Twoape), Inge Vanthuyne (PZ OLV)
- 2 vertegenwoordigers ACT/OSD: Katleen Castelein en een collega vanuit ACT
- 2 vertegenwoordigers vanuit de stuurgroep geblokkeerd ontwikkelingstrajecten: Sien Soenen (coördinator) en Veerle Theuninck (Inoa)
- Netwerk WINGG: Ben Henau (kwaliteit), Marie Deboutte (clusterverantw STRONG)
- Cedric en Stijn

Bespreking:

- Wat de regio betreft: zowel Oost- als West-Vlaanderen inventariseren in eerste instantie hun eigen noden en opportuniteiten. Een samenwerking is in principe mogelijk, maar dit is gezien de timing niet evident. Beide regio's blijven wel in gesprek met elkaar.
- Wat de doelgroep betreft: jongeren met een ernstige meervoudige beperking werden niet meegenomen in vorige oproepen. Het is een expliciete opdracht van de werkgroep om deze doelgroep mee te nemen en hierop een antwoord te vinden.
- Wat betreft het aanbod: dit vraagt om een grote inspanning, met een maximale return van een beperkt aantal bedden.
Naast deze residentiële component is er echter ook een return door de samenwerking en expertisedeling.
- Het is een belangrijke uitdaging voor de werkgroep om de stem van de jongeren vroeg in het proces mee te nemen.

Besluiten

Het IROJ gaat akkoord met het voorstel van aanpak.

6.2. Uitbreiding capaciteit crisisbegeleidingen – stand van zaken

Het advies van het IROJ is bezorgd op 22 maart, de aanvragen waren reeds eerder ingediend. Opgroeien heeft op 26 april de ingediende aanvragen voor West-Vlaanderen goedgekeurd, waardoor het aanbod structureel wordt toegewezen aan CAH, Xplo en De Zandberg. De erkenning gaat in vanaf 1 juli 2024.

6.3. VAPH Infonota 22 december 2023 – Capaciteitsuitbreiding MFC's - stand van zaken

De aanvragen van de MFC's moesten op 29 maart worden ingediend. De vertegenwoordigers van het VAPH geven aan dat het VAPH recent de aanvragen binnen het West-Vlaamse consensusvoorstel hebben goedgekeurd. Hierdoor kunnen 11 extra plaatsen verblijf en 6 plaatsen schoolvervangende dagopvang worden gecreëerd in de regio:

- Schoolvervangende dagbesteding:
 - St-Idesbald (Inoa): +1 ges-ass
 - Tordale: +0,5 ges-ass
 - Inspirant Aartrijke: +1 verstandelijk+
 - De Kade: +0,5 ges-ass
 - Zonnebloem: + 1 complex meervoudig
 - Bemok: +1 ges-ass
 - De Kindervriend: +1 ges-ass
- Verblijf 7/7:
 - Tordale: +2 ges-ass
 - Viro: +1 verstandelijk+
 - De Kade: +1 meervoudig sensorieel
 - De Vleugels: +1 verstandelijk+
 - De Lovie: +2 ges-ass
 - De Kindervriend: +1 ges-ass
 - De Hoge Kouter: +3 ges-ass

6.4. Oproep piloten versterking Huizen van het Kind en Vroegdiagnostiek – stand van zaken

De aanvragen vanuit de verschillende regio's zijn ingediend. De jurygesprekken vonden plaats in de week van 15 april.

Ten laatste eind mei zou worden gecommuniceerd over de projecten die worden weerhouden. Er wordt verwacht dat in elke provincie één project wordt geselecteerd.

6.5. Andere actuele info mbt de actielijnen uit het crisis- en investeringsplan

- Uitbreiding overkop

Via de oproep die eind oktober naar de overkopnetwerken was gecommuniceerd, was een uitbreiding voorzien van minimaal 4 Overkophuizen in de regio (4 eerstelijnszones).

Er was reeds gecommuniceerd over de extra Overkophuizen die konden starten in Diksmuide, Veurne, Torhout, Brugge en Waregem.

De Vlaamse Regering heeft op 19 april een principiële goedkeuring gegeven voor de uitbreiding van de overkophuizen (na advies van de Raad van State volgt een definitieve goedkeuring).

Het persbericht van de Minister Crevits spreekt over bijkomende overkophuizen voor Roeselare, Tielt en Izegem. Hierdoor zou er in elke West-Vlaamse ELZ buiten WE40 een overkophuis komen.

Een aantal leden geven aan dat de realisatie van extra overkophuizen in de regio enkel kan worden toegejuicht. De manier waarop de besluitvorming is gebeurd wordt erg betreurd. In een aantal regio's is veel tijd geïnvesteerd om tot afstemming te komen over de aanvragen in de eerstelijnszone. Er is veel tijd gestoken in de opbouw van de aanvragen. De afspraken veranderen "en cours de route" is niet ernstig.

- Jongvolwassenen:

Het project van de A Way Home Coalitie Oostende-Bredene rond opvang van jongvolwassenen mag opstarten met een deel van de middelen van het niet weerhouden innovatieve project Shelter.

7. Werkgroepen en Regionaal Actieplan 2024

- Regionaal Actieplan 2024:

Budgetvraag A Way Home: er wordt een aanpassing gevraagd voor het budget voor de collectieve bijeenkomst van A Way(ve) Home Oostende Bredene van 2 februari 2024. Door een last-minute wijziging van locatie waren er extra kosten voor de catering die niet vooraf waren ingecalculeerd.

Besluit:

Het IROJ gaat akkoord met de aanpassing van het budget.

Het IROJ vraagt aan de organisatoren om budgetaanpassingen tijdig door te geven.

- Werkgroep Advisering - Voorzitterschap

Wouter Leplae is bereid om de werkgroep advisering voor te zitten. Wouter is algemeen coördinerend directeur van Xplo. Hij wil het voorzitterschap opnemen als neutrale voorzitter, die het proces ondersteunt, zonder inhoudelijke tussenkomsten, niet als vertegenwoordiger van een sector.

Besluit:

De kandidatuur zal worden voorgelegd aan de leden van de werkgroep advisering. Het is ook aan de werkgroep Advisering om alert te blijven bij deze dubbele functie .

8. Korte berichten en varia

- **Studiedag 'Impact met verhalen uit de jeugdhulp' 28 mei**

Ann verzorgt één van de workshops tijdens de studiedag. Er is anderhalf uur voorzien voor reflecties vanuit het IROJ. Het opzet is om in te zoomen op de vele positieve bewegingen en projecten die men ziet, zonder blind te zijn voor de knelpunten.

Ann zal een voorstel opmaken, met de vraag naar feedback van de IROJ-leden.

- **Vernieuwing IROJ-Website**

De IROJ-website heeft een nieuwe plaats gekregen:

<https://www.opgroeien.be/over-opgroeien/projecten/intersectoraal-regionaal-overleg-jeugdhulp-iroj>

Feedback is steeds welkom.

- **Agenda volgende IROJ's**

- de toelichting bij de stand van zaken mbt het jeugddelinquentiedecreet is gepland op 7/6
- Ideale Wereld – Co-ncept – stand van zaken: Stijn spreekt concreet af met de nieuwe coördinator
- veilige huizen – als er interesse is kan dit worden geagendeerd in het najaar
- werken met vrijwilligers

- Netwerkforum WINGG: het netwerkforum vindt plaats op 26 september in CC Het Perron te Ieper.

- Reflecties vanuit de spiegel:

Het is belangrijk om van bij het begin aandacht te besteden aan de jongeren.

Cachet heeft een [adviesbundel](#) gepubliceerd over continuïteit in de geestelijke gezondheidszorg. Dit is een aanrader.